

Bilaga 6:5 till kommunstyrelsens protokoll den 9 mars 2005, § 12

PM 2005 RV (Dnr 331-5032/2004)

Fastställande av ersättningsnivån i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) samt rekommendation om avtal avseende KUP och ungdomsgarantin (UG) år 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Ersättningen från och med 1 mars 2005 till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan fastställs till 1 360 kr per månad. Härutöver erhålls ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort.
2. Ersättningen från och med 1 mars 2005 till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan fastställs till 4 158 kr per månad. Matersättning och ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort medges inte.
3. Stadsdelsnämnderna rekommenderas att sluta samarbetsavtal med arbetsförmedlingarna om ungdomsinsatser i kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin.
4. Övergångsbestämmelser gäller för ungdomar som anvisats till KUP under 2004 och erhållit ersättning enligt kommunstyrelsens beslut 17 mars 2004, som innebär att de bibehåller denna ersättningsnivå till anvisningstidens slut.
5. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att samordna uppföljningen och återrapporteringen till kommunstyrelsen av de insatser som görs inom ramen för det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin 2005.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Kommunala ungdomsprogrammet (KUP) och ungdomsgarantin (UG) är två arbetsmarknadsåtgärder riktade till ungdomar i olika åldrar. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen, i likhet med föregående år, rekommenderar stadsdelsnämnderna att teckna avtal med arbetsförmedlingarna för år 2005 avseende KUP och UG.

Ersättningen till ungdomar som deltar i KUP och som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan ska från och med den 1 mars 2005 vara 1 360 kr per månad. Härutöver ska ersättning erhållas med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort. För ungdomar som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan ska ersättningen från och med den 1 mars 2005 vara 4 158 kronor per månad; matersättning och ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort medges inte.

Ersättningen till ungdomar som deltar i UG har fastställts i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program och kan inte påverkas av kommunen.

Arbetsmarknadsstyrelsen och Svenska Kommunförbundet utarbetar förslag till lokala avtal om KUP och UG samt en intygsmall som anger hur utbildnings- och arbets-

moment som den unge deltar i ska dokumenteras. Avtals- och intygsmall kommer att sändas ut till stadsdelsnämnderna så snart arbetet slutförts.

Ärendet har beretts av arbetsmarknads-, integrations- och demokratienheten i samverkan med controllergruppen vid stadsledningskontorets finansavdelning. Samverkan har också skett med socialtjänstförvaltningen samt företrädare för stadsdelsförvaltningarna som deltar i arbetsgruppen för utveckling av insatser för ungdomar (Navigatorcentra).

Mina synpunkter

Ersättningsnivån i ungdomsgarantin (UG) är lagbunden och styrs ej av staden. Ersättningsnivån till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som inte har fullföljt utbildning inom gymnasieskolan föreskrivs i ramavtal mellan Länsarbetsnämnden och Kommunförbundet Stockholms Län. Ersättningsnivån till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som har erhållit slutbetyg från gymnasieskolan är således den enda av de tre ersättningsnivåerna som staden styr över helt själv. Den nivå som föreslås i ärendet är satt utifrån att den ska ligga i paritet med nivån i ungdomsgarantin och samtidigt parera normen för ekonomiskt bistånd.

Det är viktigt att de åtgärder som vidtas inom ramen för det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin följs upp. Stadsledningskontoret bör ges huvudansvaret för att stadsdelsnämndernas samarbete med arbetsförmedlingarna avseende dessa båda åtgärder utvärderas och att resultatet återrapporteras till kommunstyrelsen.

Tilläggs kan i detta ärende att kommunstyrelsen under våren kommer att ta ställning till en revisionsrapport som behandlar kommunens uppföljningsansvar för ungdomar mellan 16 och 20 år som inte går i skolan eller har någon annan känd sysselsättning.

Jag förslår att de nya ersättningsbeloppen till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan samt deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan skall gälla från 1 mars 2005. I övrigt instämmer jag i stadsledningskontorets förslag och föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Ersättningen från och med 1 mars 2005 till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan fastställs till 1 360 kr per månad. Härutöver erhålls ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort.
2. Ersättningen från och med 1 mars 2005 till deltagare i kommunala ungdomsprogrammet (KUP) som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan fastställs till 4 158 kr per månad. Matsättning och ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort medges inte.
3. Stadsdelsnämnderna rekommenderas att sluta samarbetsavtal med arbetsförmedlingarna om ungdomsinsatser i kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin.
4. Övergångsbestämmelser gäller för ungdomar som anvisats till KUP under 2004 och erhållit ersättning enligt kommunstyrelsens beslut 17 mars 2004, som innebär att de bibehåller denna ersättningsnivå tills anvisningstidens slut.

5. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att samordna uppföljningen och återrapporteringen till kommunstyrelsen av de insatser som görs inom ramen för det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin 2005.

Stockholm den 17 februari 2005

ROGER MOGERT

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Under den borgerliga majoriteten 1998-2002 gick arbetslösheten ner med 40 procent. Den grundläggande orsaken till den positiva utvecklingen var ett politiskt klimat som starkt inriktade sig mot tillväxt i ekonomin bland annat genom en rejäl sänkning av kommunalskatten. Men även viktiga insatser för att bland annat undanröja onödig byråkrati inom stadens förvaltningar för att underlätta tillståndsgivning för byggande och planering gjordes. Företagen kände ett starkt incitament att anställa nya medarbetare.

Sedan socialdemokraterna tillträdde är dessvärre utvecklingen en annan. 25 000 jobb har försvunnit i privat sektor i Stockholms stad. Socialbidragskostnaderna har ökat med 14 procent. Och antalet arbetslösa har ökat med över 30 procent, en alarmerande hög siffra som dessutom hålls nere genom att antalet stockholmare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder mer än fördubblats på två år.

Antalet arbetslösa ungdomar har också ökat, med totalt 22 procent de senaste två åren. Totalt går nu över 2 000 unga stockholmare utan jobb och lika många till går på socialbidrag. Socialdemokraterna skapar arbetslöshet för tusentals och försöker sen lappa och laga genom riktade bidrag. Istället för att göra ungdomarna beroende av politikens välvilja vill vi ge näringslivet bättre villkor så att fler – inte minst ungdomar - kan få jobb.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

De tre olika aktuella ersättningsnivåerna fastställs av tre olika instanser. Detta leder onekligen till att grunderna för de olika ersättningsnivåerna inte upplevs som helt koordinerade. Det är bra att staden väljer att lägga sig på en högre nivå för den ersättning vi kan påverka. Miljöpartiet anser dock inte att man bör straffas ekonomiskt för att man av en eller annan anledning inte fullföljt gymnasiestudier. Vi tror inte på den typen av bestraffande ekonomiska incitament utan anser att avhoppet från gymnasiestudier har sin grund i helt andra förhållanden.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunala ungdomsprogrammet (KUP) och ungdomsgarantin (UG) är två arbetsmarknadsåtgärder riktade till ungdomar i olika åldrar. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen, i likhet med föregående år, rekommenderar stadsdelsnämnderna att teckna avtal med arbetsförmedlingarna för år 2005 avseende KUP och UG.

Ersättningen till ungdomar som deltar i KUP och som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan ska från och med den 1 mars 2005 vara 1 360 kr per månad. Härutöver ska ersättning erhållas med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort. För ungdomar som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan ska ersättningen från och med den 1 mars 2005 vara 4 158 kronor per månad; matersättning och ersättning med belopp som motsvarar inköpskostnaden per månad för SL-kort medges inte.

Ersättningen till ungdomar som deltar i UG har fastställts i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program och kan inte påverkas av kommunen.

Arbetsmarknadsstyrelsen och Svenska Kommunförbundet utarbetar förslag till lokala avtal om KUP och UG samt en intygsmall som anger hur utbildnings- och arbetsmoment som den unge deltar i ska dokumenteras. Avtals- och intygsmall kommer att sändas ut till stadsdelsnämnderna så snart arbetet slutförts.

Ärendet har beretts av arbetsmarknads-, integrations- och demokratienheten i samverkan med controllergruppen vid stadsledningskontorets finansavdelning. Samverkan har också skett med socialtjänstförvaltningen samt företrädare för stadsdelsförvaltningarna som deltar i arbetsgruppen för utveckling av insatser för ungdomar (Navigatorcentra).

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 5 januari 2005 har i huvudsak följande innehåll.

Bakgrund

Kommunala ungdomsprogrammet (KUP) och ungdomsgarantin (UG) är två arbetsmarknadspolitiska åtgärder riktade till ungdomar i olika åldrar som innebär att kommunerna efter avtal med arbetsförmedlingen kan överta ansvaret för att ge ungdomarna adekvata insatser. I Stockholm är det stadsdelsnämnderna som tecknar avtal med arbetsförmedlingen om parternas åtaganden inom ramen för dessa åtgärder.

I budgetpropositionen för 2005 har regeringen analyserat och dragit slutsatsen att kvaliteten i ungdomsinsatserna behöver höjas. Därför kommer lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program att ändras på så sätt att ungdomsinsatserna i KUP och UG ska inledas med vägledning och jobbsökaraktiviteter i arbetsförmedlingens regi. De båda ungdomsprogrammen ska också ges ett tydligare utbildningsinnehåll och leda till ett intyg som ger en tydlig beskrivning av vilka arbets- och utbildningsmoment den unge deltagit i. Det pågår en diskussion mellan arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och Svenska kommunförbundet om vilka uppgifter ett sådant intyg ska innehålla. Så snart dessa diskussioner slutförts kommer ”intygsmallen” att skickas ut till stadsdelsnämnderna.

Kommunala ungdomsprogrammet (KUP)

Enligt lagen om arbetsmarknadspolitiska program (2000:625) får en kommun anordna praktik eller annan verksamhet på heltid för arbetslösa ungdomar som inte genomgår gymnasieskola eller liknande utbildning till dess de fyller 20 år. Av lagen framgår att kommunen ska betala ersättning med 1 360 kronor per månad till den som deltar i KUP och som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan. Ersättningen till ungdomar som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan ska fastställas av kommunen.

Från och med den 1 februari 2005 ändras lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program vad avser KUP. Nytt är att KUP-insatsen ska inledas med vägledning och jobbsökaraktiviteter hos arbetsförmedlingen.

Ramavtal för år 2005 gällande KUP i Stockholms län

Styrelsen för Kommunförbundet i Stockholms Län (KSL) har träffat ett nytt huvudavtal som reglerar villkoren för ersättning från Länsarbetsnämnden i Stockholm (LAN) för det kommunala ungdomsprogrammet. Avtalet ersätter det nu gällande avtalet för år 2004 och gäller från och med den 1 januari 2005 till och med den 31 december 2005.

Ramavtalet mellan KSL och LAN innebär att kommunerna erhåller ersättning med maximalt 3 900 kronor per ungdom och hel månad som ungdomen deltar i ett av kommunen tillhandahållet individinriktat utvecklingsprogram. I beloppet ingår bidrag till kommunens kostnader för ersättning till den unge, premie för försäkring till ungdomarna samt för verksamheten i övrigt. En förutsättning för att ersättning ska medges är att ramavtalet mellan KSL och LAN följs upp av separata avtal mellan arbetsförmedlingarna och kommunerna. I Stockholms stad är det respektive stadsdelsnämnd som sluter avtal med arbetsförmedlingen.

Ersättningsnivån ska vara 1 360 kr per månad till deltagare som inte fullföljt utbildning inom gymnasieskolan. KSL skriver i anslutning till det nya huvudavtalet att ersättningen ska vara enhetlig över hela landet och motsvarar studiebidraget för gymnasiestuderande (950 kr/månad). En viss uppräkningsnivå utöver studiebidragsnivån har gjorts med hänsyn till att ungdomarna i gymnasieskolan har fria måltider. Beloppet är skattepliktigt.

Ungdomsgarantin (UG)

Enligt lagen om arbetsmarknadspolitiska program (2000:625) får en kommun åta sig en skyldighet att erbjuda ungdomar som står till arbetsmarknadens förfogande en aktiverande och utvecklande insats på heltid. En sådan skyldighet gäller från och med den dag den unge fyller 20 år till dess hon eller han fyllt 25 år.

Kommunens skyldighet inträder om något arbete, reguljär utbildning eller något lämpligt arbetsmarknadspolitiskt program inte kunnat erbjudas inom 90 dagar från det att den unge anmält sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Insatserna ska vara individuellt anpassade och ska bestå av kompetensutvecklande åtgärder under en period av högst tolv månader. Dessa insatser kan exempelvis bestå av varvad utbildning och praktik eller enbart praktik som ger ungdomarna yrkeserfarenhet. Praktik kan erbjudas både hos privata och offentliga arbetsgivare. Insatserna kan genomföras i samarbete med exempelvis skola, studieförbund eller ideella organisationer.

Ersättningsnivåerna till ungdomar som deltar i UG är fastställda i lagen och kan inte påverkas av kommunen. Det finns tre ersättningsnivåer.

- Den som är berättigad till ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring erhåller aktivitetsstöd. Aktivitetsstödet är skattepliktigt och pensionsgrundande och utbetalas av försäkringskassan.
- Den som uppbär försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) när han eller hon börjar delta i verksamheten erhåller utvecklingsersättning med ett belopp som motsvarar försörjningsstödet av kommunen. Detsamma ska gälla beträffande den för vilken fattas beslut om sådant försörjningsstöd under tid som han eller hon deltar i verksamheten.
- Deltagare som inte erhåller ersättning enligt punkterna ovan erhåller utvecklingsersättning med 3 280 kronor per månad som utbetalas av kommunen. Ersättningen är inte skattepliktig.

Personer inom ungdomsgarantin har ett försäkringsskydd i form av arbetsskadeförsäkring. För deltagare i UG erhåller stadsdelsnämnden ersättning från länsarbetsnämnden med 150 kr/anvisningsdag och ungdom. LAN ersätter också de 3 280 kr månad som kommunen utbetalar till ungdomar som varken har försörjningsstöd eller arbetslöshetsersättning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Ett av målen i de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna för Stockholms stad är att förbättra levnadsvillkor och motverka utanförskap genom att bidra till ökad sysselsättningsgrad bland dem

som står långt från arbetsmarknaden. Vidare ska staden arbeta i samverkan med länsarbetsnämnden och arbetsförmedlingarna.

Målgruppen för KUP och UG är ungdomar upp till 20 år respektive 20-24 år som är arbetslösa och arbetssökande och som därmed riskerar att inte komma in på arbetsmarknaden. Insatserna ska stödja ungdomarnas kompetensutveckling genom utbildning och praktik och därigenom öka möjligheterna för dem att få arbete eller börja studera. Statsbidrag utgår för både KUP och UG (redovisas nedan).

Ett samarbete med länsarbetsnämnden om KUP och UG stämmer således med stadens mål. Stadsledningskontoret anser därför att kommunstyrelsen bör rekommendera stadsdelsnämnderna att sluta avtal om KUP och UG med länsarbetsnämnden.

Ersättningsnivåerna till deltagare i KUP

Då staden första gången (maj 1998) beslutade om ersättningsnivån fastställdes den till 3 082 kr/månad (brutto). Ersättningsnivån till ungdomar som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan kopplades då till normen för ekonomiskt bistånd för hemmavarande 18-21-åringar som studerade på gymnasiet och inkluderade matersättning. Härutöver erhöles ersättning för inköpskostnaden per månad för SL-kort. Under senare år har emellertid ungdomarna utöver den av parterna (KSL och LAN) rekommenderade ersättningsnivån och kostnaden för SL-kort även erhållit matersättning med 25 kr/dag, vilket enligt stadsledningskontorets mening innebär en överkompensation. Ekonomiskt sett innebär detta att det "lönar" sig att inte fullfölja gymnasiet. Stadsledningskontoret föreslår därför att matersättning inte ska lämnas utöver ersättningsnivån 1 360 kr per månad och ersättningen för SL-kort.

För ungdomar som erhållit slutbetyg från gymnasieskolan föreslås att ersättningsnivån fastställs till 4 158 kronor per månad. Ersättningen är skattepliktig. Vad avser ersättning för mat och SL-kort föreslås att detta inte ska lämnas för 2005.

Ungdomar som anvisats till KUP under 2004 och erhållit ersättning enligt kommunstyrelsens beslut den 17 mars 2004 föreslås få bibehålla denna ersättning tills anvisningstidens slut.

Rekommendation att sluta avtal mellan stadsdelsnämnd och arbetsförmedling avseende KUP och UG

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelsnämnderna rekommenderas att sluta egna avtal om KUP respektive UG med arbetsförmedlingarna.

Förslag till lokalt avtal kommer att skickas ut till stadsdelsnämnderna så snart arbetsmarknadsstyrelsen och Svenska kommunförbundet kommit överens om en "mall". Stadsledningskontoret vill i detta sammanhang understryka vikten av att stadsdelsnämnderna och arbetsförmedlingarna i den paragraf som talar om avtalets omfattning inte avviker från mallen. Det är angeläget ur uppföljningssynpunkt och påpekan det görs med anledning av de svårigheter stadsledningskontoret haft att följa upp om avtalens intentioner infriats.

Kvaliteten i ungdomsinsatserna och uppföljning

Det har varit svårt att följa upp såväl omfattning, kvalitet och resultat i ungdomsinsatserna. Från statens sida har uppföljningar som gjorts av Statskontoret och synpunkter från Ungdomsstyrelsen resulterat i att regeringen i budgetpropositionen för 2005 sagt att kvaliteten i ungdomsinsatserna bör höjas. Regeringens bedömning är att KUP och UG ska ges ett tydligare utbildningsinnehåll och leda till ett intyg. Från och med den 1 februari 2005 kommer förändringar i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program som innebär att både KUP och UG ska inledas med vägledning och jobbsökaraktiviteter i arbetsförmedlingens regi.

För att höja kvaliteten i ungdomsinsatserna så bör ungdomar som saknar eller har ofullständiga gymnasiebetyg ges möjlighet att i anslutning till deltagande i KUP och UG inhämta gymnasiekunskaper. Därför bör utredningen om s.k. Navigatorcentra och vilken verksamhet som ska ersätta Fogelströmska gymnasiet också behandla frågan om hur utbildningsinsatser för dessa ungdomar kan länkas till gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen.

Stadsdelsnämnderna ska också dokumentera och redovisa hur många ungdomar som deltagit i KUP respektive UG, resultat i KUP och UG fördelat på hur många som gått vidare till arbete eller reguljär utbildning samt annat. Redovisning ska ske i anslutning till verksamhetsberättelsen.